

Straf en strafuitvoering

Meerdaadse samenloop van misdrijven – Samenvoeging van de straffen – Grens voor autonome probatiestrafen – Straf die in zijn geheel twee jaar te boven gaat – Cassatieberoep in het belang van de wet – Aangifte op verzoek van de procureur-generaal bij het hof van beroep

Arrest van 20 januari 2021 ([P.20.1252.F](#)) met conclusie van advocaat-generaal D. Vandermeersch

Dit arrest wordt besproken in de categorie “Strafprocedure – Rechtsmiddelen”.

([ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210120.2F.11](#))

Artikel 37/1, § 1, derde lid, Wegverkeerswet – Grondslag van de beperking van de geldigheid van het rijbewijs tot de met een alcoholslot uitgeruste motorvoertuigen – Andere herhaling bedoeld in artikel 36, eerste lid, dan die bedoeld in artikel 38, § 6 – Veiligheidsmaatregel en geen straf – Invloed op de mogelijkheid tot het verlenen van een uitstel

Arrest van 3 maart 2021 ([P.20.1313.F](#)) met conclusie van advocaat-generaal M. Nolet de Brauwere

Artikel 36, eerste lid, Wegverkeerswet bestraft degene die, na een veroordeling bij toepassing van artikel 34, § 2, artikel 35 of artikel 37bis, § 1, een van deze bepalingen binnen drie jaar te rekenen van de dag van de uitspraak van een vorig veroordelend vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan, opnieuw overtreedt. Wanneer de rechter op grond van artikel 37/1, § 1, derde lid, Wegverkeerswet, beslist om, gelet op de herhaling, de maatregel op te leggen waarbij de geldigheid van het rijbewijs wordt beperkt tot de met een alcoholslot uitgeruste motorvoertuigen, baseert hij die beslissing op een andere hypothese van herhaling dan die welke bedoeld wordt in artikel 38, § 6, Wegverkeerswet betreffende het als straf opgelegde verval van het recht tot sturen.

Artikel 8 Probatielwet voorziet in de mogelijkheid om, onder de daarin bepaalde voorwaarden, enkel voor de straffen uitstel te verlenen. Uit het algemeen opzet van de wet blijkt echter dat het uitrusten van een motorvoertuig met een alcoholslot een preventieve veiligheidsmaatregel is die een doel van algemeen belang nastreeft, in zoverre die uitrusting, aangevuld met een omkaderingsprogramma, toelaat zich ervan te verzekeren dat de toestand van de bestuurder, op het ogenblik dat hij achter het stuur plaatsneemt, aan de wettelijke minimumvereisten voor het nuchter en veilig besturen van een voertuig voldoet, op zodanige wijze dat hiermee het herhalingsgevaar wordt beperkt en de verkeersveiligheid wordt gewaarborgd. Die verplichting strekt dus niet tot bestraffing van de bestuurder in staat van herhaling, maar tot bescherming van de maatschappij tegen gevaarlijke gedragingen in het verkeer. Hiervoor kan bijgevolg geen uitstel worden verleend.

([ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210303.2F.5](#))

Artikel 4, § 6, Drugswet – Bijzondere verbeurdverklaring van een voertuig dat heeft gediend om drugsmisdrijven te plegen – Rechten van derden – Persoonlijkheid van de straf – Recht op eigendom – Derde niet veroordeeld voor het drugsmisdrijf – Goede trouw – Criteria voor beoordeling – Tussenkost of aanwezigheid in de procedure

Arrest van 9 maart 2021 ([P.20.1171.N](#)) met conclusie van advocaat-generaal D. Schoeters

Het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijke karakter van de straf en het recht op eigendom verzetten zich ertegen dat een verbeurdverklaring op grond van artikel 4, § 6, Drugswet van een voertuig dat heeft gediend om drugsmisdrijven te plegen, die de rechter kan bevelen zelfs indien het geen eigendom is van de veroordeelde, wordt opgelegd aan een derde te goeder trouw die niet wist en niet kon weten dat zijn voertuig werd of zou worden gebruikt om het drugsmisdrijf te plegen. Het enkele feit dat de derde niet is veroordeeld voor het drugsmisdrijf voor het plegen waarvan zijn voertuig heeft gediend, volstaat bijgevolg niet om de verbeurdverklaring ervan lastens de dader van het misdrijf te beletten, maar daarvoor is ook vereist dat de derde te goeder trouw is. Bij het bepalen van die goede trouw kan de rechter rekening houden met het gegeven dat de derde ingevolge een hem verwijtbare gedraging heeft bijgedragen tot de totstandkoming van het drugsmisdrijf. Het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of de derde die opkomt tegen de verbeurdverklaring van het voertuig op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, te goeder trouw is.

Het feit dat artikel 4, § 6, Drugswet bepaalt dat het voor het drugsmisdrijf dienstige voertuig kan worden verbeurdverklaard zonder dat het eigendom hoeft te zijn van de veroordeelde, impliceert dat de eigenaar van dat voertuig niet zelf voor dat misdrijf moet zijn vervolgd opdat die verbeurdverklaring kan worden uitgesproken. Enkel is vereist dat de betrokkene voor de rechter zijn aanspraken op dat voertuig kan laten gelden en op die grond kan opkomen tegen de verbeurdverklaring ervan waardoor het recht van verdediging is geëerbiedigd.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9\)](#)

Motivering van de straf en strafmaat – Verwijzing naar de uitvoering van de straf

Arrest van 16 maart 2021 ([P.20.1123.N](#))

De rechter bepaalt binnen de door de wet bepaalde grenzen onaantastbaar welke straffen en maatregelen en hun maat noodzakelijk zijn ter realisering van de doelstellingen die hij met de straftoemeting beoogt. Die doelstellingen kunnen onder meer bestaan in het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet, de bescherming van de maatschappij, het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht, het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade en het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader. De rechter mag bij die beoordeling wel degelijk de wijze betrekken waarop de door hem opgelegde straffen en maatregelen zullen worden uitgevoerd. Die uitvoering bepaalt immers mee of de nagestreefde doelstellingen van de straftoemeting wel kunnen worden gerealiseerd en door dit te doen matigt de rechter zich geen bevoegdheden aan die hem niet toekomen en laat hij zich niet in met de uitvoering van de door hem uitgesproken straffen.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.2\)](#)

Verzoek tot herstel in eer en rechten na levenslang rijverbod – Kamer van inbeschuldigingstelling – Voorwaarden voor afwijzing

Arrest van 16 maart 2021 ([P.20.1328.N](#))

Uit de artikelen 619, 621, eerste lid, en 622 Wetboek van Strafvordering volgt dat een levenslang rijverbod een straf is die niet in aanmerking komt voor uitwissing en dus het voorwerp kan uitmaken van herstel in eer en rechten op voorwaarde dat, behoudens in hier niet toepasselijke uitzonderingen, de veroordeelde de vrijheidsstraffen heeft ondergaan en de geldstraffen heeft gekweten.

De kamer van inbeschuldigingstelling kan een verzoek tot herstel in eer en rechten dat aan de vormvoorwaarden voldoet, enkel afwijzen indien het vaststelt dat niet is voldaan aan één of meerdere van de in de artikelen 621 tot en met 627 Wetboek van Strafvordering opgenomen voorwaarden. Noch de aard of de zwaarwichtigheid van de misdrijven waarvoor een verzoeker werd veroordeeld, noch het aantal veroordelingen dat hij heeft opgelopen, noch het eventueel verstekarakter van die veroordelingen noch de omstandigheid dat de bijkomende straf van het levenslang rijverbod uitwerking blijft hebben, leveren elk als dusdanig en zelfs in hun onderlinge verband beschouwd een wettige grond op om het verzoek tot herstel in eer en rechten af te wijzen, ook al kunnen die omstandigheden een impact hebben op de beoordeling of de verzoeker tijdens de proeftijd blijkt gegeven van verbetering en van goed gedrag in de zin van artikel 624 Wetboek van Strafvordering.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.12\)](#)

De ontzetting uit bepaalde rechten wegens een seksueel misdrijf in geval van eenheid van opzet met een misdrijf waarop een zwaardere straf staat

Arrest van 23 maart 2021 ([P.20.1189.N](#)) met conclusie van advocaat-generaal B. De Smet

Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat wanneer verschillende misdrijven die gelijktijdig aan dezelfde feitenrechter worden voorgelegd en die volgens de rechter de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet, alleen de zwaarste straf wordt uitgesproken. De rechter kan in dat geval voor het geheel van de bestrafte feiten slechts die hoofd- en bijkomende straffen opleggen waarin de strafwet voorziet die de zwaarste straf bepaalt. De rechter moet de andere hoofd- en bijkomende straffen buiten beschouwing laten, zoals de ontzetting uit rechten vermeld in artikel 382bis, eerste lid, Strafwetboek bedoelde rechten als bijkomende straf.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210323.2N.2\)](#)

Herziening strafuitvoeringsmodaliteit – Gevolgen van afwezigheid van instemming van de veroordeelde

Arrest van 20 april 2021 ([P.21.0438.N](#))

Uit de bepaling van artikel 67, § 1, Wet Strafvordering, volgt dat de strafuitvoeringsrechtbank de strafuitvoeringsmodaliteit slechts kan herzien indien de veroordeelde daarmee instemt. Die instemming is een noodzakelijke maar voldoende voorwaarde. Bij afwezigheid van die instemming is de strafuitvoeringsrechtbank verplicht de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit te herroepen in plaats van te herzien.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210420.2N.14\)](#)

Straf – Samenloop – Enig feit dat aan meerdere misdrijven voldoet – Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

Arrest van 27 april 2021 ([P.21.0234.N](#))

Uit de bepalingen van artikel 65, eerste lid, Strafwet volgt dat wanneer de rechter vaststelt dat aan twee misdrijfomschrijvingen eenzelfde feit ten grondslag ligt, hij slechts kan veroordelen voor de misdrijfomschrijving die de zwaarste straf bepaalt. Of aan twee misdrijfomschrijvingen eenzelfde feit ten grondslag ligt, wordt onaantastbaar in feite beoordeeld door de rechter, maar het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

([ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.10](#))

Voorwaardelijke invrijheidsstelling – Herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden – Geen keuzevrijheid van de voorwaardelijk in vrijheid gestelde veroordeelde over de wijze waarop hij de opgelegde voorwaarden nakomt

Arrest van 27 april 2021 ([P.21.0459.N](#))

Uit de bepalingen van artikel 24 Wet Strafvuivering, dat de voorwaardelijke invrijheidsstelling definieert, en artikel 64, 3°, Wet Strafvuivering volgt dat het niet aan de voorwaardelijk in vrijheid gestelde veroordeelde toekomt te bepalen op welke wijze hij de opgelegde voorwaarden moet nakomen in functie van de met de opgelegde voorwaarden beoogde doelstellingen. Hij moet de hem door de strafuitvoeringsrechtbank opgelegde voorwaarden nakomen en beschikt niet over de vrijheid om deze op een andere wijze uit te voeren, ook als eventueel op die andere wijze de beoogde doelstellingen zouden kunnen worden bereikt. De strafuitvoeringsrechtbank is bij niet-naleving van de door haar opgelegde voorwaarden gerechtigd de modaliteit van de voorwaardelijke invrijheidsstelling te herroepen.

([ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.14](#))

Samenloop – Artikel 60 Strafwetboek – Overschrijding van de maximum op te leggen straf – Werkstraffen – Onwettigheid – Vernietiging – Vervangende straf – Omvang

Arrest van 1 juni 2021 ([P.21.0411.N](#))

Het vonnis waarbij wordt nagelaten de werkstraffen opgelegd voor de misdrijven waartussen samenloop is als bedoeld in artikel 60 Strafwetboek, tot 300 werkuren te herleiden, schendt artikel 60 Strafwetboek. Het niet-herleiden van de bij het vonnis opgelegde werkstraffen overeenkomstig artikel 60 Strafwetboek tot 300 uren tast de beslissing betreffende het opleggen van de werkstrafvervangende geldboeten niet aan, gezien die werkstrafvervangende geldboeten zelf niet strijdig zijn met artikel 60 Strafwetboek of door een andere onwettigheid zijn aangetast.

([ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.19](#))

Straftoemeting – Artikel 99bis, eerste lid, Strafwetboek – Kaderbesluit 2008/675/JBZ – Kaderbesluiten 2009/315/JBZ en 2009/316/JBZ – Wijze waarop rekening wordt gehouden met de in andere staten door strafgerechten uitgesproken veroordelingen – ECRIS-opvraging – Draagwijdte

Arrest van 29 juni 2021 ([P.21.0328.N](#))

De wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie heeft het Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juli 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie omgezet in het Belgische recht en heeft een artikel 99bis, eerste lid, ingevoerd in het Strafwetboek.

Met het Kaderbesluit 2009/315/JBZ van 26 februari 2009 van de Raad betreffende de organisatie en de inhoud van uitwisseling van gegevens uit het strafregister tussen de lidstaten en het Kaderbesluit 2009/316/JBZ van 6 april 2009 betreffende de oprichting van het Europees Strafregister Informatiesysteem (ECRIS) werd het Europees Strafregisterinformatiesysteem (Ecris) gecreëerd voor de uitwisseling van gegevens over veroordelingen tussen de lidstaten.

Uit artikel 99bis, eerste lid, Strafwetboek, samen gelezen met de voormelde Kaderbesluiten, volgt niet dat een Belgische strafrechter die bij de straftoemeting rekening houdt met Nederlandse veroordelingen die blijken uit een Ecris-bevraging, uitdrukkelijk moet vaststellen dat die veroordelingen overeenkomstig het Nederlandse recht in aanmerking mogen worden genomen bij de straftoemeting en hij is daartoe enkel verplicht indien de beklagde daarover een verweer heeft gevoerd. Bij afwezigheid van een dergelijk verweer volgt uit het louter in aanmerking

nemen door de Belgische strafrechter van de Nederlandse veroordelingen bij de straftoemeting dat hij van oordeel is dat die veroordelingen ook in Nederland bij de straftoemeting in aanmerking hadden mogen worden genomen.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210622.2N.5\)](#)

Motivering van een verzoek om opschorting of uitstel van de tenuitvoerlegging

Arrest van 14 september 2021 ([P.21.0872.N](#))

Uit de artikelen 3, vierde lid, en 8, vierde lid, Probatiwewet, alsook artikel 195 Wetboek van Strafvordering, volgt dat de rechter die een verzoek om opschorting van de uitspraak van veroordeling of om uitstel van tenuitvoerlegging, al dan niet gekoppeld aan probatievoorwaarden, weigert, indien een dergelijke maatregel wettelijk mogelijk is, die beslissing nauwkeurig moet motiveren, maar dat die motivering beknopt mag zijn. Hoewel de rechter aan deze bijzondere motiveringsverplichting kan voldoen door nauwkeurig het opleggen van een effectieve straf te motiveren, dient uit zijn motieven niettemin te blijken dat hij het verzoek om opschorting van de uitspraak van veroordeling en om uitstel van tenuitvoerlegging en de redenen die de beklagde daartoe heeft aangevoerd, in aanmerking heeft genomen.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.16\)](#)

Meerdaadse samenloop – Artikel 65, tweede lid, Strafwetboek – Voorwaarde volgens welke de nieuwe feiten aan het antecedent moeten voorafgaan

Arrest van 15 september 2021 ([P.21.0441.F](#))

Zoals uit de tekst zelf van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek blijkt, zijn de toepassingsvoorwaarden van die bepaling de volgende: (i) de rechter neemt kennis van een collectief misdrijf, (ii) de beklagde heeft een gerechtelijk antecedent, (iii) alle misdrijven waaruit het te beoordelen strafbaar feit is samengesteld, gaan aan dat antecedent vooraf en (iv) tussen de reeds beoordeelde feiten en de huidige, nog te beoordelen feiten bestaat een eenheid van opzet. De voorwaarde dat de nieuwe feiten aan het antecedent moeten voorafgaan, is een substantiële voorwaarde aangezien artikel 65, tweede lid, voortvloeit uit de opvatting dat indien de vorige rechter, dankzij een betere coördinatie van de vervolging, kennis had gehad van de precieze omvang van de te bestraffen strafbare activiteit, zijn beslissing aangaande de straf dezelfde dan wel anders zou zijn geweest al naargelang de mogelijke eenheid van opzet die alle feiten met elkaar verbindt.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.6\)](#)

Bijzondere verbeurdverklaring – Toewijzing van de verbeurdverklearde zaken aan de burgerlijke partij – Opdracht van de rechter – Voorrechten en hypotheek – Toepassing op het slachtoffer van het misdrijf wat betreft de in het vermogen van de veroordeelde bij equivalent verbeurdverklearde geldsommen

Arrest van 15 september 2021 ([P.20.1045.F](#)) met conclusie van advocaat-generaal M. Nolet de Brauwere

In tegenstelling tot de teruggave, die een burgerrechtelijke maatregel is met een reële uitwerking die door de rechter bij een veroordeling moet worden opgelegd, is de verbeurdverklaring met toewijzing van de verbeurdverklearde zaken een straf die aan de burgerlijke partij waaraan die zaken worden toegewezen een vorderingsrecht toekent die strekt tot afgifte van die zaken door de bevoegde ambtenaar van de federale overheidsdienst Financiën, die deze geldstraf ten uitvoer legt krachtens artikel 197bis Wetboek van Strafvordering. Onverminderd het in artikel 43bis, laatste lid, Strafwetboek opgelegde verbod om de veroordeelde een onredelijk zware straf op te leggen, heeft de rechter de mogelijkheid, maar niet de verplichting, om de toewijzing van de betrokken zaken te bevelen.

Uit de oude artikelen 7 en 8 Hypotheekwet volgt dat alle goederen van de schuldenaar strekken tot voldoening van zijn schulden, met inbegrip van die welke hij op een later tijdstip zou verkrijgen, en dat in dat opzicht alle schuldeisers gelijk worden behandeld, tenzij de wet in een reden van voorrang zou voorzien. Geen enkele wettelijke bepaling vestigt op de geldsommen die in het vermogen van de veroordeelde bij equivalent worden verbeurdverkleard een voorrecht waardoor die geldsommen bij voorrang aan het slachtoffer van het misdrijf zouden moeten worden toegewezen (Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek; Art. 197bis Wetboek van Strafvordering).

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.11\)](#)

Herstel in eer en rechten – Proeftijd – Blijk geven van verbetering en goed gedrag – Gegevens over de persoonlijkheid van de verzoeker in eerherstel – Laakbare gedragingen bij het begin en het einde van de proeftijd – Processen-verbaal van waarschuwing, onmiddellijke inning en minnelijke schikking met betrekking tot nieuwe strafbare feiten begaan in de proeftijd – Artikel 6.2 EVRM

Arrest van 21 december 2021 ([P.21.0733.N](#))

Artikel 624, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het herstel in eer en rechten afhankelijk is van een proeftijd gedurende dewelke de verzoeker onder meer blijkt moet hebben gegeven van verbetering en goed gedrag. Bij die beoordeling kan de kamer van inbeschuldigingstelling elk relevant gegeven met betrekking tot de persoonlijkheid van de verzoeker en door hem gestelde handelingen in aanmerking nemen, met inbegrip van handelingen die onder een strafrechtelijke kwalificatie vallen, voor zover niet wordt vastgesteld dat de verzoeker zich aan die strafbare feiten heeft schuldig gemaakt.

De kamer van inbeschuldigingstelling kan het oordeel dat een verzoeker in eerherstel het niet te nauw neemt met de verkeersregels tijdens de proeftermijn gronden op de vaststelling dat lastens de verzoeker voor verkeersinbreuken een proces-verbaal van waarschuwing werd opgesteld en dat de verzoeker minnelijke schikkingen en onmiddellijke inningen heeft voldaan.

Artikel 626 Wetboek van Strafvordering legt de minimumduur van de proeftijd vast. Volgens artikel 625, 4°, Wetboek van Strafvordering begint de proeftijd te lopen van de dag van het verval van de straffen of van de dag waarop ze verjaren, voor zover de niet-uitvoering niet is te wijten aan de verzoeker. De proeftijd duurt voort tot de dag waarop het arrest van eerherstel wordt gewezen. Die bepalingen beletten de kamer van inbeschuldigingstelling niet om bij de beoordeling of de verzoeker blijkt heeft gegeven van verbetering en goed gedrag zowel rekening te houden met de meest recente gedragingen als met gedragingen die zijn gesteld bij het begin van de proeftijd en zowel rekening te houden met gedragingen gesteld tijdens de minimumproeftijd als na het verstrijken van die minimumproeftijd.

Op de kamer van inbeschuldigingstelling rust, behoudens bij een daartoe strekkende conclusie, geen verplichting om te motiveren waarom zij bij haar beoordeling of een verzoeker blijkt heeft gegeven van verbetering en goed gedrag oudere dan wel meer recente gedragingen betreft.

[\(ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.16\)](#)